

LÕIKUSTÄNUPÜHA AD 2022

2Kr 9:6–15 (5Ms 8:7–18; Lk 12:13–21)

6 Aga see on nii: kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti.

7 Igaüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nõrdinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat.

8 Jumal on vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil ikka oleks kõike küllaldaselt ning et te oleksite rikkad iga teo tarvis,

9 nagu on kirjutatud: «Ta on jaganud, andnud vaestele, tema õigus kestab igavesti.»

10 Tema, kes annab seemne külvajale, annab ka leiva toiduseks, teeb rohkeks teie külvi ja kasvatab teie õiguse vilja.

11 Te saate kõigiti rikkaks igasuguse siira headuse poolest, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale,

12 sest selle teenistuse kaudu antud abi mitte ainult ei leevenda pühade puudust, vaid muutub ka rikkalikuks Jumalale antud rohke tänu kaudu.

13 Selle abistamise ehtsuse tõttu te ülistate Jumalat oma kuulekuses Kristuse evangeeliumi tunnistamisel ja oma osaduse siiruses nende ja kõikidega.

14 Oma palvetes teie eest nad igatsevad teie järele Jumala võrratu armu tõttu, mis teie peal on.

15 Tänu olgu Jumalale tema ütleмата suure anni eest!

Sissejuhatus

Apostel Pauluse teine kiri korintlastele näib tegelikult olevat (vähemalt) kolmas kiri, kuna Paulus mainib siin üht varasemat, meieni mitte säilinud kirja: «Ma küll kirjutasin teile suures ahistuses ja südamekitsikuses paljude pisaratega, aga ma ei teinud seda selleks, et teid kurvastada, vaid et te mõistaksite, kui väga ma teid armastan.» (2Kr 2:4) Selle kadumaläinud kirja ajendiks on olnud mingid (võib-olla esimeses korintlastele saadetud kirjas käsitletuile sarnased) probleemid Korintose koguduses, kusjuures jääb mulje, et Paulus andis selles kirjas lubaduse peagi taas Korintost külastada – lubaduse, mis jäi täitmata ja mille mittetäitmise pärast ta kartis korintlaste pahameelt.

Nüüd selgitab Paulus uues kirjas, miks ta ei tulnud – selleks, et vältida vastasseisu ja pahandust: «Ma ju tegin endamisi sellise otsuse, et ma ei tule taas teie juurde kurbuses.» (2Kr 2:1) Kiri tundub olevat alustatud (ent mitte lõpetatud) enne eelmisele (kadumaläinud) kirjale vastuse saamist, kuna selle seitsmendas peatükis mainib apostel oma õpilast ja kaaslast Tiitust, kellega eelmine kiri oli tõenäoliselt Korintosesse läikitatud, ja kõneleb rõõmust, millega Tiitusest saadud sõnumid ta täitsid: «Jumal, kes julgustab alandlikke, on meid julgustanud Tiituse tuleku kaudu. See ei olnud üksnes

tema tulek, vaid ka julgustus, millega teie teda olete julgustanud, nii et ma veel enam rõõmustasin, kui ta meile jutustas teie igatsemisest, teie kurtmisest, teie innukusest minu pärast.» (2Kr 7:6j)

Tõsi, Tiitus jutustab Paulusele ka kurvastusest, mille tema kiri oli põhjustanud, ent Paulus on veendunud, et viimselt tuleb seegi kõigile heaks: «Sest kuigi ma teid kirjaga kurvastasin, ei kahetse ma seda. Ja kui ma kahetsesingi – ma näen, et see kiri on teid ikkagi mõneks ajaks kurvastanud –, siis nüüd ma rõõmustan. Ma ei rõõmusta, et teie kurvastasite, vaid et te kurvastasite meeleparanduseks. Te olete ju Jumalale meelepärast kurvastanud, nii et meie ei ole teile millegagi kahju teinud. Jah, Jumalale meelepärane kurvastus toob meeleparanduse päästeks, mida ei kahetseta, maailma kurvastus toob aga surma. Sest vaadake, millise innukuse on teie tekitanud just see, et te Jumalale meelepärast kurvastasite, millise kaitsekõne, millise meelepaha, millise kartuse, millise igatsuse, millise innu, millise karistuse! Teie olete end kõigiti näidanud puhtana selles asjas.» (2Kr 7:8–11)

Teine kiri korintlastele on väga emotsionaalne ja isiklik, Paulus kõneleb siin nii oma kannatustest ja katsumustest kui oma kutsumusest ja apostiametist¹, näidates, et tema ülesandeks on kuulutada Jumala armu ja lunastust Jeesuses Kristuses. Lunastust, mille eesmärgiks on uus elu tõelises vabaduses ning mille valgus lööb särava seda kirkamalt, mida nõdremad on selle teenistuses olevad tööriistad: «See aare on meil aga saviastjates, et võrratult suur vägi oleks Jumala oma ja ei midagi meist.» (2Kr 4:7)

Apostel kutsub korintlasi hoiduma «võõras ikkes vedamise» eest koos uskmatutega (2Kr 6:14), s.t mugandumast ja samastumast jumalatu maailmaga, ning ennast uss proovile panema ja läbi katsuma (2Kr 13:5), hoidudes kõige kurja eest (2Kr 13:7) ja püüeldes üksmeele, armastuse ja rahu poole (2Kr 13:11). Ühtlasi manitseb Paulus korintlasi heldusele, kutsudes neid (iseäranis Makedoonia koguduste eeskujul) osalema Jeruusalemma kristlaste heaks tehtavas korjanduses (2Kr 8–9).

Kiri on kirjutatud tõenäoliselt 55. aasta sügisel (või 56. aasta alguses) Makedoonias. Kirja kaasautorina nimetab Paulus oma õpilast ja kaaslast «vend Timoteost» (2Kr 1:1).

Keelelisi märkuseid

Aga see on nii – väljendit τοῦτο δέ on raske otse tõlkida. Tegemist on eelnevat ja järgnevat kokku võtva ja öelda tähtsust rõhutava tähelepanu juhtimisega, mida võiks tõlkida näiteks: «niisiis».²

---

¹ Siin vastandab Paulus ennast teda tõenäoliselt korintlaste ees halvustanud «ülivõrratuile apostlitele», (2Kr 11:5), kes võisid kas sarnaselt Galaatia kirjas kirjeldatule kuulutada mingit juudiusu sugemetega pseudokristlust või hoopis mingisugust gnostilist «tunnetusõpetust».

² 1739. aasta Piiblis: «Aga seddaütlen minna»; 1968. aasta piiblitõlkes: «Aga pange tähele».

Rohkesti – ἐπ' εὐλογίας – sõna εὐλογία tähendab «kiitus», «õnnistus», «ülistus», siin võimalik, et ülevoolava külluslikkuse tähenduses. Sõnasõnalt võiks tõlkida: «õnnistuse peale».³

Andku – originaaltekstis vastav sõna puudub.

Süda – τῆ καρδία – sõna καρδία – «süda» – tähistab piltlikult n-õ sisemist inimest, s.t eneseteadvust, eriti hinge ja vaimu keskmene, mõtete, tunnete, soovide, igatsuste, püüdluste «asupaigana», elujõu ja tahte allikana.⁴

On lubanud – προήρηται – sõna προαιρέω tähendab «ette otsustama», «[eelnevalt] valikut tegema», «nõuks võtma».⁵

Nördinult – ἐκ λύπης – sõna λύπη tähendab «vastu tahtmist», «vastumeelselt», «valuliselt».⁶

Armastab – ἀγαπᾷ – sõna ἀγαπάω tähendab «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama».⁷

On vägev – δυνατεῖ – sõna δυνατέω – «vägev/võimas olema», «oma vägevust/võimu näitama/ilmutama» – tuleneb sõnast δύναμαι – «võimeline olema», «suuteline olema», «[millekski piisavat] jõudu omama».

Andma teile kogu armu rikkalikult – πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς – sõnasõnalt võiks tõlkida: «tege ma teis kõike armu ülirikkalikuks/ülikülluslikuks». Sõna χάρις tähendab «arm», «armuand», «armukingitus», «heldus», «heameel», «kiindumus», ka «tänu».

Küllaldaselt – ἀντάρκειαν – sõna ἀντάρχεια tähistab kõige vajaliku olemasolu selleks, et ilma välise abita toime tulla.⁸

Et te oleksite rikkad – περισσεύητε – originaalteksti kujundlikkust järgides võiks tõlkida: «et te oleksite ülevoolavad/ülevoolavalt rikkad».

Teo – sõna ἔργον tähendab «tegevus», «ettevõtmine», «töö», «[teatava töö teostamiseks] tehtav».

³ 1989. aasta Uues Testamendis: «kes õnnistust lootes külvab, see lõikab ka õnnistust».

⁴ 1989. aasta Uues Testamendis: «meel».

⁵ 1739. aasta Piiblis: «ettewõttab».

⁶ 1968. aasta piiblitõlkes: «kurva meelega».

⁷ Sarnase tähendusvarjundiga on heebrea בָּרַחַ – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

⁸ Siit tuleneb võõrsõna «autarkia», mille tähenduseks on [majanduslik] sõltumatus.

Ta on jaganud – ἐσκόρπισεν – sõna σκορπίζω tähendab «laiali puistama», «pillutama».⁹

Igavesti – εἰς τὸν αἰῶνα – sõna αἰών tähistab eeskätt lõputust, igavikku, aga seda võidakse kasutada ka teatud ajastu, eeskätt pikema, inimlikult isegi tajumatult pika ajavahemiku kohta.¹⁰

Tema, kes annab – ὁ...ἐπιχορηγῶν – sõna ἐπιχορηγέω tähendab «varustama».¹¹

Teeb rohkeks – πληθυνεῖ – sõna πληθύνω tähendab «rohkendama», «paljundama», «mitmekordistama».¹²

Igasuguse siira headuse poolest – εἰς πᾶσαν ἀπλότητα – sõnasõnalt: «kõigeks siiruseks».

Tänu – εὐχαριστίαν – sõna εὐχαριστία tähendab «tänulikkus», «tänamine», «tänuohver», siit ka armulauda tähistav sõna «euharistia».

Selle teenistuse kaudu antud abi – ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης – vastavaid võõrsõnu kasutades võiks sõnasõnalt tõlkida: «selle liturgia diakoonia». Sõna λειτουργία tähistab nii avalikku kui vaimulikku teenistust/teenimist, samuti ühiseks kasuks tehtavat vabatahtlikku tööd. Sõna διακονία tähendab «teenimine», «hoolitsemine», «ümmardamine», «hoolekanne» tähistades ka vastavat ametiala või töövaldkonda («diakoonia»).

Mitte ainult ei leevenda – οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα – sõna προσαναπληρώω ei tähista mitte [osalist] puuduse leevendamist, vaid [kõigi] vajaduste külluslikku täitmist.

Muutub ka rikkalikuks Jumalale antud rohke tänu kaudu – καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ – sõnasõnalt: «vaid voolab üle ka paljude tänuohvrite/ tänuavalduste läbi Jumalale».¹³

⁹ 1968. aasta piiblitõlkes: «Ta puistab välja»; 1989. aasta Uues Testamendis: «Ta on laiali puistanud».

¹⁰ Vrd «eoon» – geoloogilise ajaarvamise suurim ühik (arhaikum, proterosoikum, faneroosoikum).

¹¹ 1989. aasta Uues Testamendis: «Tema, kes varub».

¹² 1968. aasta piiblitõlkes ja 1989. aasta Uues Testamendis: «rohkendab».

¹³ Salmi mõte on selles, et siirast südamest tulev abi on ühtaegu nii puuduses olijate vajaduste täitmine kui ülevoolav tänuavaldus Jumalale. – 1989. aasta Uues Testamendis: «kasvab üpris suureks Jumalale antud rohke tänu kaudu». – Vrd ka Mt 5:16: «Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.»

Selle abistamise ehtsuse tõttu – διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης – võiks tõlkida ka: «selle abistamistöö/teenimistöö antud tõestuse tõttu».¹⁴

Te ülistate – δοξάζοντες – õigem oleks ehk tõlkida «ülistatakse», sest pole selge, kas Paulus peab siin silmas aitajaid või aidatavaid – tõenäoliselt mõlemaid.

Oma kuulekuses Kristuse evangeeliumi tunnistamisel – ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ – sõnasõnalt: «teie tunnistuse kuulekuse peale/pärast Kristuse evangeeliumile». Sõna Χριστός tuleneb verbist χρίζω – «võidma», «salvima» – ja tähendab sedasama, mida heebrea מָשִׁיחַ – «Messias», «Võitu». Sõna εὐαγγέλιον – «evangeelium», «hea sõnum», «rõõmusõnum» – tähistas algselt tasu hea sõnumi eest¹⁵, hiljem näiteks sõnumit sõjas saavutatud võidust. Sõna ὁμολογία koosneb samasust väljendavast määrsõnast ὁμοῦ ja sõnast λόγος – «sõna», «kõne», «õpetus», ka «[kohtus antav] tunnistus», «kinnitus».

Osaduse – τῆς κοινωνίας – sõna κοινωνία tähendab «osadus», «[millestki ühiselt] osasaamine», «[millegi] jagamine [üksteisega]».

Palvetes – δεήσει – «palves».¹⁶ Sõna δέησις tuleneb verbist δέομαι – «[millestki] puudust tundma», «[midagi] soovima/ihaldama», «anuma», «paluma» – ja tähendab «puudus», «vajadus», «soov», «anumine», «[millegi] taotlemine».

Jumala võrratu armu tõttu, mis teie peal on – διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν – Paulus kasutab siin huvitavat sõnademängu: sõna ὑπερβάλλω – «[midagi] ületama» – tähendab sõnasõnalt: «[midagi kellegi] üle heitma», niisiis on siin tegemist pildiga Jumala armust, mis on justkui kõike ületava ja katva rõivana heidetud kõnealuste üle.¹⁷

Ütle mata suure – τῇ ἀνεκδιηγίτῳ – sõna ἀνεκδιήγητος tähendab: «ärarääkimatu», «kirjeldamatu».¹⁸

Anni – δωρεᾶ – sõna δωρεά tähendab «and», «kingitus».

¹⁴ Mõte on selles, et puuduses olijaid aidates kinnitavad abistajad oma usu, armastuse ja kuulutuse tõesust. – 1968. aasta piiblitõlkes: «selle abistamise tõestuse tõttu».

¹⁵ Või «tasu rõõmuka teate eest», nagu August Annisti «Odüsseia» tõlkes (14,152).

¹⁶ 1989. aasta Uues Testamendis: «eestpalves».

¹⁷ 1968. aasta piiblitõlkes: «Jumala üliväga suure armu tõttu, mis teile on osaks saanud».

¹⁸ 1739. aasta Piiblis: «ilma arvamatta»; 1989. aasta Uues Testamendis: «ilmaarvamata suure».

Sisuline analüüs

Apostel Paulus juhatab Jeruusalemma kristlaste heaks tehtava korjanduse teema oma teises kirjas korintlastele kaudselt sisse juba seitsmendas peatükis, kus ta tunnustab Korintose kristlasi, et nood õigustasid nende juurde läkitatud Tiituse ees tema lootust nende kuulekusele, lahkusele ja armastusele: «...ma ei ole jäänud häbisse, kui ma olen teid temale kiitnud, vaid nagu me teile oleme kõike rääkinud tões, nii on ka meie kiitlemine Tiituse ees tõeks läinud.» (2Kr 7:14)

Järgmises peatükis tuletab Paulus meelde Makedoonia koguduste eeskujut, eriti seda, et nad on «vabatahtlikult anunud meilt paljude palvetega, et neil võiks olla osa eesõigusest aidata pühasid» ning et «nende annid ületasid kõik meie lootused, sest nad andsid Jumala tahtmise läbi iseendid, esmalt Issandale ja siis ka meile» (2Kr 8:3–5).

Apostel kiidab korintlasi, et nad on «ülevoolavad usult ja sõnalt ja tunnetuselt ja innukuselt», meenutades, et ka tema armastus nende vastu on ülevoolav, ja kutsudes neid samasugusele ülevoolavale armastusele (2Kr 8:7). Paulus rõhutab: «Ma ei ütle seda käsuna, vaid proovides teiste innukuse varal ka teie armastuse ehtsust.» (2Kr 8:8), ja toob viimaks eeskujuks Issanda Jeesuse Kristuse enda, kes, «kuigi Ta oli rikas, sai teie pärast vaeseks, et teie saaksite rikkaks Tema vaesusest» (2Kr 8:9).

Pauluse sõnul alustati Jeruusalemma koguduse heaks tehtavat korjandust Korintoses juba aasta varem – näib, et mingil põhjusel oli see aga katki jäänud (2Kr 8:11), võib-olla seetõttu, et korintlastel endilgi olid üsna kitsad ajad või vähemalt võis neile nõnda tunduda (kui tegemist polnud just otsitud ettekäändega): «Sest kui on olemas valmidust, siis on see meeldiv selles, mis kellelgi on, mitte selles, mida tal pole. Sest ei tohi olla nii, et mis teistele on kergenduseks, ahistaks teid, vaid võrdsuse saamiseks olgu teie jõukus praegu nende puudusele toeks, et ka nende jõukus kunagi saaks toeks teie puudusele, nii et tekiks võrdsus.» (2Kr 8:12–14) Apostel julgustab Korintose kristlasi Vana Testamendi eeskujuga: «...nagu on kirjutatud: «Kellel oli palju, sellel ei olnud liiast, ja kellel oli pisut, sellel ei olnud vähe.»» (2Kr 8:15)

Paulus oli korintlasi siis, kui nad aasta varem korjandusega algust tegid, kiitnud nendesamade makedoonlaste ees, keda ta neile nüüd eeskujuks toob (2Kr 9:2), pannes nüüd neile südamele, et nad ei laseks tema kiitlemisel tühja minna ja tal endal nende pärast häbisse jääda (2Kr 9:3j). Peamiseks argumendiks, mille abil apostel püüab korintlasi veenda korjandust jätkama, ei ole aga mitte kiitus, vaid arusaamise vahendamine, et selle läbi mitte ainult ei aidata puuduses olevaid usukaaslasi, vaid eeskätt tuuakse tänu Jumalale: «Olen siis pidanud hädavajalikuks julgustada vendi, et nad tuleksid enne meid teie juurde ja valmistaksid ette teie varem töötatud tänuandi, et see oleks valmis nagu tänu ja mitte nagu ihnutsemine.» (2Kr 9:5)

Tõsi, esialgu tundub apostli lähenemine olevat äärmiselt pragmaatiline: «Kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti.» (2Kr 9:6) Paulus näib siin rajanevat vanatestamentlikul arusaamal, mis väljendub näiteks Õpetussõnade raamatus: «Üks jagab välja, aga saab üha lisa, teine hoiab varandust, ometi on puudus käes.» (Õp 11:24) Siiski on siin peidus midagi enamat, mis tuleb esile originaalteksti sõnavalikus (ja Uue Testamendi 1989. aasta eestikeelses tõlkes): kasinalt külvamisele ja lõikamisele ei vastandu õigupoolest mitte rohkesti külvamine, vaid «õnnistuse peale külvamine» – või koguni «õnnistuse külvamine» – ja sellest tulenevalt ka «õnnistuse[ga] lõikamine» (vt vastavat keelelist märkust).

Jeruusalemma pühade (või ükskõik, milliste puuduses olijate) aitamine ei ole mitte ainult ega isegi esimeses järjekorras millegi ainelise, vaid millegi vaimuliku jagamine. Ammugi ei saa see olla midagi, mida tehakse ajaliku kasu lootuses. Jah, «Jumal armastab rõõmsat andjat» ja on «vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil oleks kõike küllaldaselt» (2Kr 9:7j), ent siin ei peeta silmas mitte ajalikku, vaid igavest.

Selle kinnituseks kasutab apostel psalmitsitaati: «Ta on jaganud, andnud vaestele, tema õigus kestab igavesti.» (2Kr 9:9; vrd Ps 112:9) On iseloomulik, et siin sõnaga «jagama» tõlgitud verb tähendab nii kreeka kui heebrea keeles¹⁹ tegelikult «laiali puistama» või «pillutama», viidates nõnda suuremeelsele, koguni muretule või lausa pillamisena tunduvale jagamisele, mis ei küsi, mida ja kui palju ta tagasi saab. Siinkohal on paslik meenutada Jeesuse sõnu: «Sina aga, kui sa oma almust jagad, siis ärgu su vasak käsi teadku, mida su parem käsi teeb, et su almus oleks varjatud, ja su Isa, kes näeb varjatutki, tasub sulle!» (Mt 6:3j)

Viimselt kuulub ju niikuinii kõik Issandale, kes varustab nii külvajat seemnega kui sööjat leivaga, kelle käes on nii külv kui lõikus, kelle arm ja vägi lasevad kasvada õiguse viljal (2Kr 9:10) mitte ainult nüüd, vaid igavesti. Veelgi enam: inimene saab tõeliselt rikkaks üksnes Jumala armu läbi, aga see rikkus ei seisne mitte selles, mis ta endale hoiab, vaid selles, mida ta on valmis siira südamega, vabatahtlikult ja hea meelega välja jagama, tuues nõnda Jumalale tõelise tänuohvri: «Te saate kõigiti rikkaks igasuguse siira headuse poolest, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale.» (2Kr 9:11)

Siira heategemise tulemuseks pole mitte üksnes abivajajate puuduse leevendamine, vaid ka rikkalik tänu Jumalale, mis voolab nii andjate kui vastuvõtjate südamest. Veelgi enam: sellest saab kinnitus andjate usu ja tunnistuse ehtsusest, nende tõelisest kuulekusest Kristuse evangeeliumile, mille viljaks ei ole mitte enam ajalikud hüved ja õnnistused, vaid igavene hingeõndsus. Ning vastuvõtjate tänumeel saab omakorda õnnistuseks andjatele, eeskätt seeläbi, et sellest võrsub püsiv eestpalve, mille keskmes on kindlasti mitte ainult andjaid, vaid ka vastuvõtjaid kattev ja kandev võrratu, ärarääkimatu arm.

---

¹⁹ Vastavalt σκοπιζω ja פזר .

Olgu tegemist andjate või vastuvõtjatega – tegelikuks andjaks on Jumal ja tegelikeks vastuvõtjateks kõik, kes mõistavad ennast elavat Tema armust. Andmine, inimesele osaks saanud Jumala andide jagamine siiras osaduses, on õigupoolest Jumala armu ja õnnistuse vastuvõtmise ainus mõeldav viis ning ühtlasi tänuavaldus selle armu eest. Paulus kõneleb siirast andmisest kui tõelisest tunnistuse andmisest Kristuse evangeeliumist – sama hästi võib aga öelda, et kui taoline siiras, armastusest ja tänulikkusest võrsuv ning ülevoolava armastuse ja tänuna realiseeruv andmisvalmidus puudub, siis see annab tunnistust tõsiasjast, et inimene ei ela ei Jumala armus ega Kristuse evangeeliumis.

Evangeelium – rõõmusõnum Jeesuses Kristuses teostunud lunastusest, Temast, kes, olles rikas, sai meie pärast vaeseks, et meie Tema vaesusest rikkaks saaksime (2Kr 8:9) – on Jumala ütlemata suur and (vrd 2Kr 9:15). See ei ole midagi, mille me oleksime justkui ära teeninud, see on armukingitus. Või õigemini: Jumala suurim, äraarvamatult ja kirjeldamatult imeline and on Tema ainusündinud Poeg, kelle Ta «on andnud, et ükski, kes Temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu» (Jh 3:16). Sellest annist ja Jumala päästvast armust osasaamise, Jumala armus elamise ja sellest tunnistuse andmise juurde kuulub lahutamatu kõigi inimesele osaks saavate armuandide jagamine avara südamega ning siira armastuse osaduses.

Jutluseks

EELK Kirikukäsiraamatu Jumalateenistuste käsiraamat ütleb Lõikustänapüha kohta: «Lõikustänapüha on sügisene palvepäev, mil tänatakse Jumalat töö õnnistamise ja lõikuse andide eest.»

Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi on esimese lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (5Ms 8:7–18) Moosese manitsussõnad Iisraeli rahvale, et Jumala rahvas Tootatud Maale jõudes ja sealset õnnistust kogedes ei unustaks oma Jumalat ega jätaks unarusse oma Issanda käske, vaid peaks Jumalat meeles, kuulaks Tema sõna ja alandaks ennast Tema käe alla, teades, et mitte inimeste oma jõud pole neile osaks saanud korda saatnud, vaid see on Jumal, kes on neid saatnud, kandnud, kõige vajalikuga varustanud ja õnnistanud.

Esimese lugemisaasta Evangeeliumiks on Jeesuse tähendamissõna rikkast mehest, kelle põllumaa kandis head vilja, ent kes ei mõistnud hoolitseda oma hinge eest, vaid mõtles üksnes maisele varale ning kaotas seetõttu nii ühe kui teise.

Nii suunavad kõik pühakirjalugemised mõtlema ühelt poolt sellele, et kõik on Jumala käest ja Jumala käes, ning teiselt poolt igavesele. Epistli keskseks sõnumiks on seejuures kinnitus, et Jumala armuannid on antud jagamiseks ning saadut jagades saab inimene osa veelgi suuremast õnnistusest. Või õigemini: suurim õnnistus, mille osaliseks inimene võib saada, on osasaamine Jumala armust Jeesuses Kristuses, ning selles armus

on võimalik elada üksnes siis, kui sellest võrsuv tänumeel väljendub kõigi Jumala andide (nii ajalike kui igaveste) siiras, vabas ja külluslikus jagamises teistega.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Lõikustänapüha tuletab meelde, et kõik, mis meil on ja mis me oleme, on Jumala armukingitus. See puudutab nii ajalikke kui igavesi ande ja õnnistusi. Pole mõeldav, et Jumala ande vastu võttes ei valdaks meid sügav ja ülevoolav tänumeel. Jumala tänamise juurde kuulub ja selle kõige loomulikumaks väljenduseks on Temalt saadu jagamine nendega, kes on meie ümber – eeskätt puuduses olijatega. Kui me ei ole valmis jagama, siis me ei ole tegelikult võimelised meile kingitavast armust osa saama ega sellest tunnistust andma, vaid salgame selle ja tõukame nii Jumala armu kui viimselt Tema enda enesest ära. Jumala armust osasaamine on nagu maapinda külvatud seemne võrsumine ja rohkenemine viljana või, vastupidise pildina, lõigatud vilja suuremeelne väljakülvamine – üks ei ole võimalik teiseta.
2. Olulisteks märksõnadeks on siin siirus või ehtsus ja vabatahtlikkus. Jumal jagab oma armu vabalt ja ilma igasuguse tagamõtteta – Ta ei taha selle eest midagi tagasi ja keegi ei saagi Jumalale midagi tagasi anda. Samasugust hoiakut ootab Jumal meilt: et oleksime valmis jagama välja ilma välja jagatud taga kahetsemata ning selle eest tasu ootamata. Meie ainsaks «tasuks» on, et head tehes saame ise seda rikkamaks, mida enam me välja jagame – rikkaks tänu poolest ja rikkaks ka selle poolest, et seeläbi kinnitatakse meie usu ja tunnistuse ehtsust ja tõelisust.²⁰ Kui me usume, et Jumal on andnud Jeesuses Kristuses kõik meie eest ja meie heaks, siis ainus võimalus sellest veenvalt tunnistust anda on teha sedasama oma vendade heaks.
3. Jumal ei ole jätnud midagi andmata: Ta on andnud iseennast oma ainusündinud Pojas, meie Õnnistegijas, kes on saanud vaeseks meie pärast, et meie Tema vaesusest igavesti rikkaks saaksime. See on ärarääkimata suur arm, mille eest me ei suuda Jumalale kunagi piisavalt tänu tuua – see aga ei tähenda, et me ei peaks püüdma, pidades meeles, et Jumala armu ja suuremeelsuse juurde kuulub, et Ta ei taha midagi endale, vaid ootab, et väljendaksime oma tänulikkust Tema suhtes hea tegemisega oma kaasinimestele. Kahtlemata on Jumal ka selles meile eeskujuks: teha head midagi tagasi ootamata (nõudmisest rääkimata) – teha head sellepärast, et need, kellele me head teeme, seda vajavad. Kusjuures Jumala imeline arm avaldub muuhulgas ka selles, et kui me tõepoolest teeme head siiralt ja omakasupüüdmatult ning jagame välja ilma, et me midagi tagasi ootaksime, siis me tegelikult ikkagi saame midagi tagasi – palvete näol, mida need, keda oleme aidanud, meie eest Jumala ette toovad. Jumala arm on imeline ja võrratu, see teeb kõige õnnistuse poolest rikkaks saaja ning veelgi rikkamaks siira ja omakasupüüdmatu andja.

---

²⁰ Püha Franciscus ütleb ühes oma kirjas: «Inimesed kaotavad kõik selle, mis nad siin maailmas alal hoiavad; ent nad võtavad endaga kaasa enda poolt jagatud armastuse ja armuannid otsekui tasu ja väärilise hüvituse Issandalt.»